

Οικουμενικός Πατριάρχης: Οι εντάσεις μεταξύ χριστιανικού και σύγχρονου βίου οφείλουν να είναι ευκαιρίες δημιουργικής συνάντησης

[Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Στη Θεσσαλονίκη φιλοξενείται από σήμερα, Δευτέρα 29 Σεπτεμβρίου 2025, το Β' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Η Ορθόδοξη θεολογία και η “οντολογία” της τεχνολογίας: ανθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες». Το συνέδριο διοργανώνει η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος με αφορμή τη συμπλήρωση 100 ετών από την ίδρυση και έκδοση του περιοδικού «Θεολογία».

Την κήρυξη των εργασιών του Συνεδρίου κήρυξε ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, όπου μεταξύ άλλων ανέφερε στην ομιλία του: “ Η Όρθόδοξος Έκκλησία καί ή θεολογία της θά συνεχίσουν νά ένδιαφέρωνται διά τάς έπιστημονικάς έξελίξεις, διά τόν πολιτισμόν καί τούς πολιτισμούς, διά τά κοινωνικά δρώμενα καί τάς ιστορικάς συνθήκας, έντός τών όποίων έκτυλίσσεται ή

ζωή τῶν πιστῶν. Αἱ ἐντάσεις, πού εἶναι ἀναπόφευκτον νά ὑπάρχουν μεταξύ χριστιανικῆς ταυτότητος καί ἐκάστοτε συγχρόνου βιοτῆς, ὀφείλουν νά λειτουργοῦν ὡς εὐκαιρία διά δημιουργικήν συνάντησιν, ἀνάδειξιν τῆς ἐπικαιρότητος τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου καί τῶν ζωτικῶν διά τόν ἄνθρωπον καί τόν κόσμον ἀρχῶν καί ἀληθειῶν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως. Ποτέ ἡ ἐσωστρέφεια δέν ὠφέλησε τήν Ἐκκλησίαν καί τήν ἱεράν ἀποστολήν της. Ἡ κλειστότης εἶναι ἀπομάκρυνσις ἀπό τό πνεῦμα τῶν Πατέρων καί ὄχι ἐπιστροφή εἰς αὐτό“.

Παρακολουθήστε σε επανάληψη την Τελετή Έναρξης του Συνεδρίου:

[](#)

[ΔΕΙΤΕ ΕΔΩ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ](#)

Αναλυτικά η ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχη:

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κύριε Ἱερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου,

Μακαριώτατοι ἀδελφοί Προκαθήμενοι Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν,

Ἱερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι,

Ἐξοχώτατοι καί Ἐντιμώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὁφφικιάλιοι,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρύτασι,

Ἐλλογιμώτατοι Κοσμήτορες, Πρόεδροι, καθηγηταί καί καθηγήτριαι, προσφιλεῖς φοιτηταί καί φοιτήτριαι,

Ἐλλογιμώτατοι σύνεδροι,

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Τό περιοδικόν Θεολογία, τό παγκοσμίως γνωστόν ἐπιστημονικόν ὄργανον τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰσῆλθεν, ἤδη πρό διετίας, εἰς τόν δεῦτερον αἰῶνα τῆς ζωῆς καί τῆς προσφοραῆς του, μέ παρακαταθήκην αὐτό τό ὁποῖον ἀνεδείχθη κατά τόν 20όν αἰῶνα πρότυπον θεολογικῆς ἐργασίας: τήν

θεολογικήν μαρτυρίαν τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, μίαν ἐκκλησιοτραφῆ διαλεγομένην θεολογίαν, ἡ ὁποία συνέδεε τήν πίστιν μέ τήν ζωήν, ὡμίλει πάντοτε ἐστραμμένη πρός τόν σύγχρονον αὐτῆ ἄνθρωπον, μέ ἀνοικτοσύνην πρός τόν πολιτισμόν, χωρίς ἀμυντικά καί φοβικά σύνδρομα.

Παρουσιάζει ιδιαίτερον ἐνδιαφέρον ὅτι οἱ Πατέρες τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τήν 1700ήν ἐπέτειον τῆς ὁποίας τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία κατά τό τρέχον ἔτος, παρά τό γεγονός ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀρείου ἐξεπροσώπει «ἕνα ὀξύ ἐξελληνισμόν τοῦ Χριστιανισμοῦ», εἰσήγαγον τούς φιλοσοφικούς ὄρους «οὐσία» καί «ὁμοούσιος» εἰς τό Σύμβολον, χωρίς φόβον ὅτι ἐγκλωβίζουν τό δόγμα εἰς ἑλληνιστικά νοητικά σχήματα. Ἡ φιλοσοφική ὀρολογία ἐλειτούργησεν ἐδῶ ὡς πρόσφορον μέσον ἐκφράσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας.

Εἰς τήν συνάντησιν μέ τόν ἐκάστοτε πολιτισμόν, στόχος τῆς θεολογίας εἶναι «νά μεταδώσει τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου ἄθικτο, ἀκέραιο, ἀνόθευτο· καί νά τό παρουσιάσει μέ τά πιά ἔξοχα μέσα ἐπικοινωνίας πού μπορεῖ νά παράσχει ἕνα πολιτιστικό περιβάλλον». Ἡ χρῆσις τῶν δυνατοτήτων, τὰς ὁποίας προσφέρει ὁ πολιτισμός, ἀποτελεῖ ἕνδειξιν ζωτικότητος καί δυναμισμοῦ τῆς θεολογίας. Δέν ἀντίκειται ἡ συναφειακότης καί ἡ εὐθύνη τῆς θεολογίας νά διατυπώνη τήν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐνώπιον τῆς ἱστορικῆς στιγμῆς εἰς τήν καθολικότητα καί τόν διαχρονικόν χαρακτήρα τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου. Τό ζητούμενον εἶναι πάντοτε ὄχι τό ὅτι ἀλλά τό πῶς, ὁ τρόπος τῆς συναφειακότητος. Λέγομεν εὐθαρσῶς καί κατηγορηματικῶς ὅτι ἡ γενικῶς ἀμυντική στάσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέναντι εἰς τόν πολιτισμόν, ὡσάν νά ἐστρέφοντο ὅλαι αἱ ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς ἐναντίον της, δέν ἀνταποκρίνεται εἰς τό πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας καί εἰς τήν ἀποστολήν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ. Κλειστή, σκυθρωπή καί ἄσαρκος Ὁρθοδοξία εἶναι λύχνος «ὑπό τό μόδιον». Τότε ἐπέρχεται μία περιχαράκωσις τῆς Ἐκκλησίας, ἀπομόνωσις ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ καί συρρίκνωσις της «εἰς ἐλάχιστα ὑπολείμματα γνησίων ὀρθοδόξων». Το γνησίων κατ' εὐφημισμόν! Ἡ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας «ἐν τῷ κόσμῳ», ἡ ἐγκοσμίουσις της, δέν σημαίνει νομοτελειακῶς «ἐκκοσμίουσιν» διά τήν Ἐκκλησίαν. Ὅλα τά δόγματα, ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Θεία Λατρεία καί τό ἦθος της, ἐμπεριέχουν καί ἐκφράζουν ζωτικᾶς ἀληθείας διά τήν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν, διά τόν ἐπίγειον βίον καί τήν αἰώνιαν προοπτικήν της.

Σήμερα η Έκκλησία και η θεολογία της εύρισκονται ενώπιον συνθηκών, διαμορφωθεισών πρωτίστως υπό τῶν ἐκπληκτικῶν ἐξελίξεων εἰς τόν χῶρον τῆς τεχνολογίας. Ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης σημειώνει ὅτι αὐτό πού ἦτο διά τούς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἑλληνική φιλοσοφία, ὁ κόσμος δηλαδή μέ τόν ὁποῖον ἡ θεολογία ὤφειλε τότε νά διαλεχθῆ, «εἶναι γιά τή σημερινή Ὁρθοδοξία ὁ καλπάζων τεχνικός πολιτισμός τῆς ἐποχῆς μας»[2].

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ εἰδικοί εἰσηγηταί θά φωτίσουν σημαντικές διαστάσεις καί πτυχάς τῆς συναντήσεως τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας μέ τήν «όντολογίαν τῆς τεχνολογίας», τήν «οὐσίαν τῆς τεχνικῆς» ὅπως θά ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος Martin Heidegger, ἡ ὁποία κατ' αὐτόν «δέν συμπίπτει μέ τήν τεχνικήν»[3]. Συγχαίρομεν τήν Ὁργανωτικήν Ἐπιτροπήν διά τήν Ἐπιλογήν τῆς λίαν ἐπικαίρου αὐτῆς θεματικῆς.

Ἀναμφιβόλως, ἡ ἐντυπωσιακή ἀνάπτυξις τῆς τεχνο-λογίας ἀλλάζει καί ἐπηρεάζει εἰς βάθος τήν ζωήν μας. Ποτέ κατά τό παρελθόν ἡ ἀνθρωπότης δέν ἐβίωσεν, εἰς τόσον σύντομον χρονικόν διάστημα τόσας ριζικές ἀνατροπάς εἰς τόν τρόπον τοῦ βίου τῶν ἀτόμων καί τῶν κοινωνιῶν, ὅσον εἰς τήν ἐποχήν μας. Ὅπως ἔχει λεχθῆ, ἡ ἀπόλυτος κυριαρχία τῆς τεχνολογίας, «τό τεχνοπῶλιον»[4] πιέζει ἀσφυκτικῶς τὰς ἄλλας μορφάς πολιτισμοῦ, ἐπαναπροσδιορίζει τὰς λειτουργίας τῆς πολιτικῆς, τῆς

ήθικης, τής θρησκείας, τής παιδείας, τής τέχνης, έπηρεάζει καταλυτικώς τας κοινωνικας μας σχέσεις, τήν ιδιωτικήν ζωήν, τόν ψυχισμόν μας. Είναι χαρακτηριστικόν ότι γίνεται λόγος περί έναρξεως μιᾶς νέας «άξονικῆς έποχῆς» εἰς τήν ιστορίαν τής ανθρωπότητος.

Βιοῦμεν κατά τά τελευταῖα έτη τήν διάδοσιν καί τήν έμβέλειαν τής «τεχνητῆς νοημοσύνης», ή όποία θεωρεῖται ή κορωνίς τῶν έπιτευγμάτων τής τεχνολογικῆς προόδου. Αἱ έφαρμογαί της έπεκτείνονται εἰς όλα τά πεδία τής ανθρωπίνης ζωῆς. Ὑποστηρίζεται μάλιστα ότι όφείλομεν πλέον νά όμιλῶμεν περί τής «πρό τής τεχνητῆς νοημοσύνης» καί τής «μετά από αὐτήν» περιόδου τής πορείας τοῦ πολιτισμοῦ.

Οὐδείς νουνεχῆς δύναται νά άμφισβητήσει συνολικώς τας εύεργεσίας τής έπιστήμης καί τής τεχνολογίας. Άδιαμφισβήτητον είναι όμως καί τό γεγονός ότι ή έπιστήμη, παρά τήν άποψιν ότι «θά ήταν άταπάτη νά πιστεύουμε ότι μπορούμε νά βροῦμε άλλοῦ, ό,τι δέν μπορεί αὐτή νά μάς δώσει»[5], δέν δύναται νά προσφέρει άπαντήσεις καί λύσεις εἰς τά μεγάλα ύπαρξιακά καί κοινωνικά προβλήματα, τά όποια ταλανίζουν τήν ανθρωπότητα, όπως ή βία, ή άδικία, ό θρησκευτικός φονταμενταλισμός, τά άδιέξοδα τῶν ανθρωπίνων σχέσεων, καί πρό πάντων, ό «έσχατος έχθρός», ό θάνατος. Άπαντήσεις εἰς αὐτά τά προβλήματα προσφέρουν όμως άλλαι δυνάμεις, μέ πρώτην τήν θρησκευτικήν πίστιν. Είναι βέβαιον ότι, όμοῦ

μετά τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας, τῆς συγχρόνου «ὑπερδυνάμεως», τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος συνδέεται μέ τήν πνευματικήν «μεγάλην δύναμιν», τήν θρησκείαν. Ἄνευ ἀναφορᾶς εἰς τήν θρησκείαν δέν δυνάμεθα νά κατα-νοήσωμεν τό παρελθόν, νά ἀναλύσωμεν τήν σύγχρονον κατάστασιν, νά φαντασθῶμεν τό μέλλον καί νά νοηματοδοτήσωμεν τήν ὑπαρξιν μας.

Ἀναφορικῶς πρός τήν παρουσίαν τῶν θρησκειῶν, ἡ ἐποχή μας χαρακτηρίζεται ἀπό τήν ταυτόχρονον ἐμφάνισιν δύο τάσεων: τήν ἐπάνοδόν των εἰς τό προσκήνιον τῆς ἱστορίας, ἀλλά καί τήν ἐμφάνισιν παραμορφώσεων τοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου, αἱ ὁποῖαι, ὅχι μόνον ἀλλοιώνουν τήν αὐθεντικήν ἔκφρασιν τῆς θρησκευτικῆς πίστεως, ἀλλά καί ἀπειλοῦν τήν εἰρήνην καί τήν συνεργασίαν τῶν λαῶν. Τοιοῦτον φαινόμενον εἶναι ὁ θρησκευτικός φονταμενταλισμός, ὁ ὁποῖος γεννᾶται ἐκ τοῦ φόβου, τῆς ἀνασφαλείας καί τῆς ἀδυναμίας δημιουργικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ταχυτάτων ἀλλαγῶν καί τῶν προκλήσεων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καί οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μέ τήν αὐθεντικήν βίωσιν τῆς πίστεως.

Αἱ σύγχρονοι τεχνολογικαί κατακτήσεις καί ἐξελίξεις δέν ἀκυρώνουν ὅσα γνωρίζομεν διά τόν ἄνθρωπον καί τήν *conditio humana*. Παρά τά «θαύματα τῆς ἐπιστήμης», καί εἰς τήν ἐποχήν μας αἱ «ὑπαρξιακαί ἀντιφάσεις» τοῦ ἀνθρώπου, τό χάσμα μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς μέσα του καί αἱ ἀπορίαι τῆς ἐλευθερίας του παραμένουν. Ἡ ἀνθρωπιά δέν εἶναι αὐτονόητος, πάντοτε θά ἀπειλεῖται, πάντοτε κατακτᾶται μέ προσωπικόν ἀγῶνα καί αὐθυπέρβασιν. Ὁ ἄνθρωπος συνεχίζει νά ἀναζητῇ αὐθεντικόν νόημα ζωῆς, ἀξίας, νά φιλοσοφῇ, νά θέλγεται ἀπό τήν ὁμορφιά, νά ἀφουγκράζεται τήν φωνήν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ τεχνολογικός πολιτισμός εἶναι μία δυναμική προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νά δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τό κεντρικόν ἐρώτημα «Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος;». Καί εἰς τό μέλλον θά συνεχισθῇ ἡ ἀναζήτησις νέων ἀπαντήσεων εἰς τό ἐρώτημα αὐτό, πέραν ὧν ἐπέτυχε καί θά ἔχη κατορθώσει ὁ ἄνθρωπος ὡς homo technologicus. Οὐδεὶς πολιτισμός ἀποτελεῖ ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ἀνθρωπίνου αἰνίγματος, οὐδεὶς δημιουργεῖ τόν ἐπίγειον παράδεισον διὰ τόν ἄνθρωπον. Οἱ πολιτισμοὶ εἶναι ἀμφίσημοι, ἐπειδὴ ὁ δημιουργὸς των εἶναι καί παραμένει τό «δεινότερον» τῶν ὄντων. Ἡ διαχείρισις τῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι πολυπλοκωτέρα καί δυσχερεστέρα ἀπὸ τὴν παραγωγήν των. Ὅρθῶς ἐκφράζεται σήμερον προβληματισμός διὰ τό γεγονός ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος δέν συνέβαλεν οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητηρίου τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, παρ' ὅτι γνωρίζει, συνεχίζει νά δρᾷ ὡς νά μὴ ἐγνώριζε. Λησμονοῦμεν ὅτι δέν συμβάλλει εἰς τὴν πρόοδον ἢ ἐφαρμογὴ τῆς νεοπρομηθεϊκῆς «τεχνολογικῆς προστακτικῆς», ἡ ὁποία ἐπιτάσσει νά παράγωμεν ὅ,τι εἶναι τεχνικῶς ἐφικτόν, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπιπτώσεων του διὰ τόν ἄνθρωπον καί τὴν κτίσιν. Ἡ ἀληθὴς πρόοδος ἐπιτυγχάνεται ὄχι μόνον διὰ μέσου αὐτοῦ πού πράττομεν, ἀλλὰ καί μέ ὅσα, ὑπευθύνως, δέν πράττομεν.

Ἐκλεκτὴ ὁμήγουρις,

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί ἡ θεολογία της θά συνεχίσουν νά ἐνδιαφέρονται διά τās ἐπιστημονικάs ἐξελίξεις, διά τόν πολιτισμόν καί τούς πολιτισμούς, διά τὰ κοινωνικά δρώμενα καί τās ἱστορικάs συνθήκας, ἐντός τῶν ὁποίων ἐκτυλίσσεται ἡ ζωή τῶν πιστῶν. Αἱ ἐντάσεις, πού εἶναι ἀναπόφευκτον νά ὑπάρχουν μεταξύ χριστιανικῆς ταυτότητος καί ἐκάστοτε συγχρόνου βιοτῆς, ὀφείλουν νά λειτουργοῦν ὡς εὐκαιρία διά δημιουργικήν συνάντησιν, ἀνάδειξιν τῆς ἐπικαιρότητος τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου καί τῶν ζωτικῶν διά τόν ἄνθρωπον καί τόν κόσμον ἀρχῶν καί ἀληθειῶν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως. Ποτέ ἡ ἐσωστρέφεια δέν ὠφέλησε τήν Ἐκκλησίαν καί τήν ἱεράν ἀποστολήν της. Ἡ κλειστότης εἶναι ἀπομάκρυνσις ἀπό τό πνεῦμα τῶν Πατέρων καί ὄχι ἐπιστροφή εἰς αὐτό.

Χαιρόμεθα ἰδιαιτέρως διά τήν ἐνασχόλησιν τῆς Ὁρθο-δόξου θεολογίας μέ τήν τεχνολογίαν. Εἰς τήν συνάντησιν αὐτήν πίστις καί ἐπιστήμη δέν συμμετέχουν ὡς ἀντίπαλοι, ἀλλά ὡς συνεργάται καί ἐταῖροι εἰς τήν διακονίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἄποψις περί ἀναποφεύκτου συγκρούσεως πίστεως καί ἐπιστήμης προκύπτει ἀπό λανθασμένην κατανόησιν τῆς οὐσίας καί τῆς στοχοθεσίας τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων πνευματικῶν δυνάμεων, τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιστήμης, δηλαδή. Εἰς τόν διάλογόν των ἀναδεικνύεται ἐπίσης ἡ ἀλήθεια, ὅτι τό ἀνθρώπινον πρόσωπον εἶναι πάντοτε «περισσότερον ἀπό αὐτό πού δύναται νά συλλάβῃ ἡ ἐπιστήμη», ὅτι ἡ προσέγγισις

τοῦ ἀνθρώπου ὡς θείου δημιουργήματος, κατ' εἰκόνα Θεοῦ καί καθ' ὁμοίωσιν Αὐτῷ, δίδει εἰς τήν ὑπαρξίν του τήν ὑψίστην δυνατήν ἀξίαν, ἐνῶ ἡ ἄρνησις τοῦ «ὑπερβατικοῦ» ὀδηγεῖ εἰς βαθμιαίαν μείωσιν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπον. Ὅμοῦ μετὰ τῆς λήθης τῆς διαστάσεως τοῦ «θρησκευτικοῦ μυστηρίου», ὑποχωρεῖ καί ἡ αἴσθησις διὰ τήν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου».

Οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν, ὅτι τό περιοδικόν Θεολογία θά παραμείνη καί εἰς τό μέλλον βαρόμετρον τῶν θεολογικῶν ἐξελίξεων, ὅτι μέσα εἰς τό παγκόσμιον «τεχνοπῶλιον» θά ἐκπροσωπῇ τόν «πολιτισμόν τοῦ προσώπου», τήν «οἰκουμενικήν εὐρυχωρίαν» τῆς «διαλεγομένης θεολογίας», ἡ ὁποία θά συνεχίση νά ἀπελευθερώνη δημιουργικάς δυνάμεις ἐντός τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, θά στηρίζη τήν διαχριστιανικήν προσέγγισιν, θά προβάλλη τήν κοινωνικήν διάστασιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους, θά λειτουργῇ ὡς τό ὄχημα, τό ὁποῖον θά μεταφέρῃ τήν φωνήν τῆς ἑλληνοφώνου θεολογίας εἰς τήν οἰκουμένην, φωνήν ἀπηχοῦσαν τό πνεῦμα τῶν Πατέρων, ὅχι ὡς ἀναφοράν εἰς τό παρελθόν, ἀλλά ὡς «μαρτυρίαν» τῆς ὀρθῆς πίστεως, αἰεὶ ζώσης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ ὁποία, ὅπως γράφει ὁ μακαριστός π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, «εἶναι ὁ διαρκῆς μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐγγύησις καί ἡ ἀποκάλυψις τῆς νίκης καί τῆς δόξας του»[6].

Μετὰ τοιούτων σκέψεων καί αἰσθημάτων, ἐκφράζοντες τὰς εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας τῆς ἡμῶν Μετριότητος διὰ τήν τιμητικήν πρόσκλησιν, κηρύσσομεν τήν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ παρόντος Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, εὐχόμενοι δέ πολύκαρπον καί κατὰ πάντα ἐπιτυχῆ τήν διεξαγωγὴν αὐτοῦ, δοξάζομεν τό ὑπεράγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης, τοῦ αἰεὶ δαψιλεύοντος ἐπὶ τόν λαόν Αὐτοῦ πλουσίας τὰς οὐρανίους Αὐτοῦ δωρεάς καί εὐλογίας.

Ὁ Χριστός ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν!

---

1. Δημήτριος Τρακατέλλης, Ἀρχιεπίσκοπος πρώην Ἀμερικῆς, «Τέσσερις συναντήσεις τῆς θεολογίας: κίνδυνοι καί προοπτικές», εἰς τό ἔργον: Στ. Φωτίου (ἐπιμ.), Μαρτυρία ζωῆς, ἐκδ. Ἀρμός, Ἀθήνα 1999, σελ. 135-147. ἐδῶ σελ. 138.

2. Ἰ. Ζηζιούλα, «Ἡ Ὁρθοδοξία σήμερα», Εὐθύνη 180 (Δεκ. 1986), σ. 582

3. M. Heidegger, «Die Frage nach der Technik», εἰς τό ἔργον: M. Heidegger, Vorträge und Aufsätze I, ἐκδ. Neske, Pfullingen 1967, σ. 5.

4. Βλ. N. Postman, Τεχνοπώλιο, Ἡ ὑποταγή τοῦ πολιτισμοῦ στήν τεχνολογία, μτφρ. Κ. Μεταξᾶ, ἐκδ. Καστανιώτη, Ἀθήνα 1999.

5. S. Freud, Τό μέλλον μιᾶς αὐταπάτης, μτφρ. Θ. Παπακωνσταντίνου, ἐκδ. Γκοβόστη, Ἀθήνα χ.χρ., σ. 81.

6. π. Γ. Φλωρόφσκυ, Τό σῶμα τοῦ ζῶντος Χριστοῦ. Μιά ὀρθόδοξη ἐρμηνεῖα τῆς Ἐκκλησίας, μτφρ. Ἰ. Κ. Παπαδοπούλου, ἐκδ. Ἄρμος, Ἀθήνα 1999, σ. 20.

Φωτογραφίες: Nicholas Papachristou

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

[Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: Η Εκκλησία ανοίγει διάλογο με την τεχνολογία και το ήθος της](#)

[Χαιρετισμός ΠτΔ Κωνσταντίνου Τασούλα στην τελετή έναρξης του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου του Περιοδικού Θεολογία](#)

[Ο Αλέξανδρος Κατσιάρας για τον σκοπό του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου του περιοδικού «Θεολογία»](#)

[Ο Πατριάρχης Βουλγαρίας στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης του Συνεδρίου του Περιοδικού Θεολογία](#)